

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 11Ps/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619205359
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Červenková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6619205359.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, sudkyňou JUDr. Katarínou Červenkovou, v právnej veci spôsobilosti na právne úkony pozbaveného: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. E. XXXX/XX, B., právne zastúpený Mgr. Marcel Péli, advokát, Advokátska kancelária so sídlom M. R. Štefánika 157/45, Považská Bystrica, za účasti opatrovníka pozbaveného spôsobilosti na právne úkony: A. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. E. XXXX/XX, B., na návrh Okresnej prokuratúry Lučenec, o navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013-125 zo dňa 15.01.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť 16.06.2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16CoP/33/2014-158 zo dňa 29.5.2014 o pozbavení spôsobilosti na právne úkony A. B., rodeného D., nar. XX.XX.XXXX a n a v r a c i a A. B., rodenému Oláh, nar. XX.XX.XXXX, spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu.

II. Trovy dôkazov platí štát.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu sa navrhovateľ - Okresná prokuratúra Lučenec domáhal navrátenia spôsobilosti na právne úkony A. B., rodenému Oláh, nar. XX.XX.XXXX, bytom A. E. XXXX/XX, B..

Navrhovateľ v podanom návrhu uviedol, že znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Ľubomírou Izákovou, v znaleckom posudku č. 31/2013, ktorý si prostredníctvom svojho právneho zástupcu objednal samotný A. B. bolo konštatované, že vzhľadom na rozsah narušenia psychických funkcií vyšetrovaného A. B., nie je schopný vyšetrovaný samostatného fungovania, nemá schopnosť postarať sa o svoje základné potreby a vybavovať si svoje záležitosti, je závislý od usmernenia, pomoci a starostlivosti druhej osoby a vo všeobecnosti nie je schopný právnych úkonov.

Okresný súd Lučenec v konaní sp.zn. 9Ps/2/2013 pribral do konania znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria G. A. F., ktorá v znaleckom posudku č. 60/2013 uviedla, že bežné situácie zvláda vyšetrovaný len za pomoci a usmernenia rodiny a že sám nie je schopný samostatného fungovania v zmysle adekvátneho a primárneho zabezpečovania si aj základných životných potrieb. Následne bol A. B. rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013-125 z 15.1.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 CoP 33/2014-158 z 29.05.2014 pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu.

Dňa 13.8.2014 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec na Okresný súd Lučenec na obvineného A. B. obžalobu pre spáchanie pokračovacieho zločinu podvodu spáchaného sčasti samostatne a sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. podľa § 221 ods. 1, 2, 3 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na

§ 138 písm. f/ Tr. zák. Súd o obžalobe konal pod sp. zn. 3T/162/2014. V priebehu trestného konania bol sudcom okresného súdu pribratý znalec z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie MUDr. Martin Somora, ktorý v podanom znaleckom posudku č. 62/2018 uviedol viacero podstatných informácií, ktoré možno zovšeobecnene uzavrieť tak, že A. B. trpí mentálnou retardáciou ľahkého stupňa, no jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti nie sú znížené v podstatnej miere. Úroveň zníženia jeho mentálnych schopností však umožňuje, aby dokázal v dobe spáchania trestnej činnosti rozpoznať charakter a spoločenskú nebezpečnosť svojho konania. V ďalšom znalec uviedol, že posudzovaný B. v dostatočnej miere chápe zmysel trestného konania a je schopný účasti v trestnom konaní.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že pri spracovávaní tohto návrhu bolo súčasne formou lustrácie v prokurátorskej trestno-civilnej agende ako interného informačného systému zistené, že menovaný je ako páchatel' vedený v celkovo 33 trestných veciach na viacerých prokuratúrach v rámci Slovenskej republiky a za časť trestných činov bol i súdmi odsúdený.

S poukazom na tieto zistené skutočnosti a síce, že A. B. je teda s určitou pravidelnosťou vyšetrovaný ako osoba dopúšťajúca sa trestnej činnosti a dokonca v dvoch prípadoch bol aj po právoplatnosti vyššie zmieňovaného rozsudku o spôsobilosti na právne úkony odsúdený a v spojitosti so závermi znaleckého posudku č. 62/2018 MUDr. Martina Somoru, Okresná prokuratúra Lučenec zastáva právny názor, že u A. B. je na mieste revízia pôvodného súdneho rozhodnutia vo veci spôsobilosti na právne úkony. Navyiac Okresná prokuratúra v Lučenci má vedomosť o tom, že v časti trestných vecí, ktoré boli a sú proti menovanému vedené, bol spracovávaný znalecký posudok s obdobnými zisteniami ako prezentoval znalec MUDr. Somora.

Vzhľadom na uvedené je podľa navrhovateľa namieste tvrdiť, že pokiaľ je A. B. schopný páchať trestnú činnosť, rozpoznávať nebezpečnosť svojho konania a chápať zmysel trestného konania, nie je súčasne príliehavé, aby ostal bez ďalšieho vyššie označený rozsudok Okresného súdu Lučenec v platnosti. Navrhovateľ preto žiadal zrušiť rozsudok o pozbavení spôsobilosti na právne úkony A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. E. XXXX/XX H. B., vyslovený rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013-125 z 15.1.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 CoP 33/2014-158 z 29.05.2014.

2. Na základe podaného návrhu súd uznesením č. k. 21Ps/17/2019-75 zo dňa 02.03.2020 na vyšetrenie zdravotného stavu A. B. pribral do konania znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie psychiatria MUDr. Ivana André, PhD., MPH, MHA s miestom výkonu činnosti v Bratislave, ktorý o zdravotnom stave posudzovaného podal znalecký posudok č. 49/2020 zo dňa 17.06.2020.

Znalec v závere svojho posudku uviedol, že A. B. duševnou poruchou v úzkom slova zmysle netrpel a netrpí. Jeho abnormne štrukturovaná osobnosť spojená s ľahkou mentálnou retardáciou je poruchou trvalou, ktorú nemožno liečiť, resp. zásadne terapeuticky ovplyvňovať. Jeho súčasný zdravotný stav je od rozhodnutia súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony bez podstatných zmien. V komunite v ktorej žije a je pevne zakorenený, sa dokáže orientovať a rozhodovať v aspoň najjednoduchších životných situáciách, na opateru inej osoby priamo odkázaný nie je. Vzhľadom k tomu, že sa s veľkou pravdepodobnosťou nejedná o majetného jedinca, disponovanie s väčším hnutelným, či nehnuteľným majetkom u neho neprichádza do úvahy. Je predpoklad, že ani v budúcnosti takúto možnosť mať nebude. Znalec sa stotožnil s vyjadreniami znalca MUDr. Martina Somoru v znaleckého posudku č. 62/2015, ktorý bol vypracovaný pre potreby trestného konania.

3. Súd znalca MUDr. Ivana Andrého PhD., MPH, MHA vypočul na pojednávaní konanom dňa 07.10.2020, kde znalec uviedol, že vo veci vypracoval znalecký posudok č. 49/2020 zo dňa 17.06.2020 a na jeho záveroch trvá. Vyšetřil A. B. v zariadení na výkon väzby, kde mal sťaženu komunikáciu s posudzovaným, pretože odmietal komunikovať, nespolupracoval, tváril sa nezúčastnene, popiskoval si a systematický pohovor bolo s ním ťažké rozvinúť, avšak mohol ho pozorovať a všímať si jeho správanie. Navyše mal k dispozícii aj predchádzajúce vyšetřenia vykonané v trestných konaniach, ako aj nadväzujúci spisový materiál, čiže nevychádzal len zo svojho pozorovania. Má za to, že posudzovaný svojím spôsobom predstiera, že je ťažko psychicky postihnutý, ktoré postihnutie on nezistil. Nakoniec aj konanie, teda skutok, ktorý v súčasnej dobe spáchal, nesvedčí o ťažkej duševnej poruche. Podľa neho síce schopnosti posudzovaného sú na úrovni ľahkej retardácie, ale je to spojené aj s komunitou v ktorej žil a vyrastal, kde mal slabú stimuláciu a jeho duševné schopnosti neboli rozvíjané, nebol nikdy vedený. Posudzovaný je však na úrovni bežného člena komunity v ktorej žije a v ktorej sa vie pohybovať a vyriešiť si svoje záležitosti.

V jadrovej rómskej komunite vie dobre fungovať, lebo je na úrovni bežného člena komunity. Podľa jeho názoru, pokiaľ by bol zdravotne postihnutý tak, že by bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, alebo by trpel takou duševnou chorobou, ktorá by mala vplyv

na jeho rozpoznávacie schopnosti, malo by to odraz aj na jeho telesné prejavy, mal by znaky telesnej stigmatizácie, ktoré na ňom nespозoroval. Znalec mal za to, že skôr bola zneužívaná jeho situácia, pretože v komunite posudzovaného platí domnienka, že ak je niekto pozbavený spôsobilosti na právne úkony, tak je fakticky považovaný za beztrestného. Nevidí dôvod na to, aby bol posudzovaný obmedzený na právne úkony. Stotožňuje sa zo závermi G. I., G. J. z Kremnice a MUDr. Vážneho, ktorí posudzovali v trestnom konaní osobu A. B.. Menovaný je síce ľahko retardovaný, čo nemožno liečiť, ale nejde o žiadnu ťažkú duševnú poruchu, ktorá by podľa jeho názoru odôvodnila obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Znalec ďalej uviedol, že z trestných konaní, ktoré sú proti posudzovanému vedené vyplýva, že pri jednaní napr. s pánom farárom si riešil svoje záležitosti, komunikoval rozumne, racionálne, vedel formulovať vety a vedel účelovo jednať a toto by nebolo zlučiteľné s osobou, ktorá je ťažko mentálne postihnutá do tej miery, aby to malo vplyv na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Posudzovaný sa vie rozhodovať a vyriešiť si svoju situáciu v jednoduchších situáciách a nie je odkázaný na opateru.

4. Okresný súd Lučenec dňa 07.10.2020 vo veci rozhodol tak, že zrušil rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 9Ps/2/2013 – 125 a posudzovanému A. B. navrátil spôsobilosť na právne úkony. Na základe odvolania posudzovaného, Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp.zn. 14CoP/8/2021-197 zo dňa 20.04.2021 rozsudok okresného súdu zo 07.10.2020 sp.zn. 21Ps/17/2019 – 151 zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, z dôvodu závažného procesného pochybenia konajúceho súdu prvej inštancie, pre absenciu zaznamenania spôsobu a obsahu realizovaného výsluchu posudzovaného a tiež z dôvodu nesúladu znenia rozsudku vyhláseného vo veci na pojednávaní dňa 07.10.2020 a písomného vyhotovenia rozsudku.

5. Okresný súd Lučenec opätovne vec prejednal na pojednávaní dňa 12.08.2021 tak, aby osoba o spôsobilosti ktorej sa koná mala zaručené všetky práva na spravodlivý proces a nebol jej odopretý prístup k súdu a bez obmedzenia mala možnosť vyjadriť svoj postoj k prejednávanej veci. Na pojednávaní dňa 12.8.2021, na ktorom súd opätovne vo veci rozhodol, bol prítomný posudzovaný A. B., jeho právny zástupca, opatrovník posudzovaného, zástupca Okresnej prokuratúry Lučenec a znalec z odboru zdravotníctva, farmácia, odvetvie psychiatria, MUDr. Ivan André, PhD., MPH, MHA, ktorý v konaní vypracoval znalecký posudok o zdravotnom stave posudzovaného A. B..

6. Na vytýčenom pojednávaní zástupca Okresnej prokuratúry Lučenec zotrval na podanom návrhu a žiadal okresný súd, aby posudzovanému A. B. prinavrátil spôsobilosť na právne úkony. Následne súd pristúpil k výsluchu posudzovaného, ktorý bol vykonaný postupom podľa § 243 Civilného mimosporového poriadku. Posudzovaný mal počas celého súdneho konania povinné rúško, ktoré mu prekryvalo takmer 3 tváre, preto nebolo zo strany súdu možné sledovať mimiku jeho tváre. Posudzovaný súdu uviedol ako sa volá a koľko má rokov. Vedel na žiadosť súdu označiť opatrovníka za svojho otca i uviesť, že dosiaľ nikdy nepracoval a nezarábal. Na niektoré otázky uviedol, že nevie odpovedať (odkiaľ pochádza, či vlastní nejaké nehnuteľnosti, pozemok, rodinný dom, prípadne hnutelné veci) a na niektoré otázky odpovedal nepravdivo (či má nejakých súrodencov a akých, z akého dôvodu je vo výkone trestu odňatia slobody a či bol niekedy psychiatricky liečený a vyšetrený).

Prítomný opatrovník posudzovaného na pojednávaní uviedol, že jeho syn je chorý, v súčasnosti je vo výkone trestu pre zločin vydierania, no doteraz nebol nikdy odsúdený a nie si je vedomý, že by páchal akúkoľvek trestnú činnosť. Uviedol, že pravidelne so svojim synom navštevuje psychiatricku v Nových Zámkoch, užíva lieky, ktoré však nevedel špecifikovať. Opatrovník potvrdil, že jeho syn bol hospitalizovaný v Kremnici, kde bolo doporučené, aby bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Opatrovník ďalej uviedol, že jeho syn nikdy nepracoval, poberá invalidný dôchodok, nevlastní nijaký nehnuteľný, či hodnotnejší hnutelný majetok, no v budúcnosti môže niečo zdediť. V priebehu pojednávania poukázal na vypracovaný znalecký posudok MUDr. Andrého, ktorý podľa neho len opisuje znalecký posudok MUDr. Somoru a vlastné vyšetrenie a posúdenie obsahuje len v závere.

Právny zástupca posudzovaného rovnako poukázal na znenie znaleckého posudku vypracovaného v konaní, kde znalec uvádza, že od posledného vyšetrenia a posudzovania A. B. nedošlo k zmene jeho zdravotného stavu, preto ani jemu nie je zrejmé, z akého dôvodu došlo k zmene súdneho rozhodnutia, ak na základe prvého rozhodnutia bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu a následne mu bola spôsobilosť navrátená.

7. Na pojednávaní konanom dňa 12.08.2021 súd za prítomnosti všetkých účastníkov konania opätovne pristúpil k výsluchu znalca MUDr. Ivan Andrého, PhD., MPH, MHA, ktorý zotrval na znení svojho písomného znaleckého posudku, ako aj na znení svojej výpovede na predchádzajúcom pojednávaní.

Uviedol, že podľa jeho názoru nebol nikdy dôvod na obmedzenie alebo pozbavenie spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného. Znalec zotrval na svojom názore, že vzhľadom k tomu v akej komunite posudzovaný žije a pohybuje sa, je plne schopný sa v nej orientovať a vykonávať úkony, preto nie je dôvod na akékoľvek obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného a je preto podľa jeho názoru plne spôsobilý na právne úkony a nie je potreba akéhokoľvek obmedzenia.

Znalec v priebehu svojej výpovede poukázal na to, že na tomto pojednávaní mal možnosť po druhýkrát vidieť osobne posudzovaného. Prvýkrát ho bol navštíviť vo väzbe, kde posudzovaný odmietal akokoľvek s ním komunikovať, počas celej návštevy si väčšinou pískal a nebol ochotný spolupracovať. Dnes na pojednávaní však došlo k niekoľkým výpovediam, prípadne čiastočným výpovediam z čoho usudzuje, že toto konanie bolo zo strany posudzovaného vedomé, vedome odmietal s ním spolupracovať a vedome sa snažil navodiť stav, že nie je plne spôsobilý na právne úkony, a teda sa snažil zmariť jeho vyšetrenie. Na druhej strane znalec uviedol, že netvrdí, že posudzovaný netrpí nijakými psychickými ťažkosťami a je úplne zdravým jedincem, avšak tieto ťažkosti nie sú takého rozsahu, ktoré by boli u neho dôvodom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Znalec opätovne potvrdil, že duševnou chorobou v úzkom slova zmysle posudzovaný netrpí a na otázku opatrovníka posudzovaného vysvetlil, že duševná zaostalosť a mentálna retardácia sú dva totožnosť pojmy a u posudzovaného sa uvádza tzv. ľahká mentálna retardácia, pričom niektorí lekári, ktorí vyšetrovali posudzovaného v Kremnici uvádzajú len „mentálna subnorma“, čo je iba prechod medzi normou a retardáciou, čiže retardácia je porucha, avšak nejedná sa o duševnú chorobu.

8. Na základe vykonaného dokazovania súd vo veci po druhýkrát rozhodol dňa 12.08.2021, kde I. výrokom zrušil rozsudok Okresného súdu Lučenec, č.k. 9Ps/2/2013 – 125 zo dňa 15.01.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.06.2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v banskej Bystrici, č.k. 16CoP/33/2014 – 158 zo dňa 29.05.2014 o pozbavení spôsobilosti na právne úkony A. B. a navrátil menovanému spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Pri svojom rozhodnutí súd vychádzal nielen zo záverov znaleckého posudku znalca MUDr. Ivana André, PhD., MPH, MHA, ktorého súd pribral do konania, ako aj jeho výpovedí na pojednávaniach konaných dňa 07.,10.2020 a 12.08.2021, ale aj zo znaleckého posudku č. 62/2018 vypracovaného znalcom MUDr. Martinom Somorom pre potreby trestného konania.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd na základe odvolania osoby o ktorej spôsobilosti sa koná a jej opatrovníka v poradí II. rozsudkom zo dňa 14.12.2021, sp.zn. 14CoP/39/2021 rozhodnutie súdu I. inštancie ako vecne správne potvrdil a v odôvodnení konštatoval, že súd po zrušení a vrátení veci vykonal náležité dokazovanie v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočného stavu na rozhodnutie vo veci samej a s prihliadnutím na odborné závery znaleckého posudku č. 49/2020, doplňujúcu výpoveď a zodpovedanie otázok znalcom dospel k správne mu záveru, že nie dôvod na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného A. B. ani len sčasti.

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu jeho potvrdzujúceho výroku, podala osoba o spôsobilosti ktorej sa koná prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, ktoré odôvodnila s poukazom na ustanovenia § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Zb.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľ namietal, že súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší len ak sa zmenia alebo odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli. K takejto zmene alebo k odpadnutiu dôvodov však podľa dovolateľa od pôvodného rozhodnutia súdu nedošlo, čo vplynulo aj z vykonaného dokazovania, keďže sám znalec MUDr. Ivan André v znaleckom posudku ktorý vypracoval uviedol, že zdravotný stav A. B. je od pôvodného rozhodnutia bez podstatných zmien. Dovolateľ mal za to, že rozhodnutím o navrátení spôsobilosti na právne úkony bolo porušené hmotnoprávne ustanovenie § 10 ods. 3 Občianskeho zákonníka, čím došlo k porušeniu právnej istoty a stability dovolateľa.

10. Vec bola následne predložená Najvyššiemu súdu SR, ktorý uznesením zo dňa 31.05.2023, sp. zn. 4Cdo/83/2022 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14.12.2021, sp. zn. 14CoP/39/2021 a rozsudok Okresného súdu Lučenec z 12.08.2021, č.k. 21Ps/17/2019 – 239 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Vo svojom odôvodnení vytkol súdom nižšej inštancie, že odôvodnenia ich rozhodnutí, ktorými sa ruší predchádzajúce rozhodnutie o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti občana na právne úkony náležite nerozlíšili, či ide o rozhodnutie vydané na základe ustanovenia § 10 ods. 3 Občianskeho zákonníka, resp. § 249 ods. 1 CMP, t.j. také rozhodnutie, ktorým dochádza k zrušeniu alebo zmene pôvodného správneho rozhodnutia o pozbavení, resp. obmedzení spôsobilosti občana na právne úkony z dôvodu zmeny pomerov alebo rozhodnutie podľa ustanovenia § 249 ods. 2 CMP, ktorým sa ruší

pôvodné, nesprávne rozhodnutie, pretože na jeho vydanie neboli podmienky. Takéto zdôvodnenie má podľa dovolacieho súdu okrem iného ten význam, že sa dotknutému účastníkovi konania poskytne procesný priestor relevantne skutkovo a právne argumentovať proti danému rozhodnutiu, čím je garantované právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces, podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa dovolacieho súdu, pokiaľ mali sudy v danej veci za to, že sa zmenili alebo odpadli dôvody, ktoré viedli súd v pôvodnom konaní k rozhodnutiu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, a teda je potrebné aplikovať ustanovenie § 249 ods. 1 CMP, bolo nutné v odôvodnení sa vysporiadať s deklarovateľným záverom ustanoveného znalca, že súčasný zdravotný stav posudzovaného, od rozhodnutia súdu o zmene spôsobilosti na právne úkony je bez podstatných zmien, resp., že nikdy nebol dôvod na obmedzenie alebo pozbavenie spôsobilosti na právne úkony posudzovaného. V prípade, že sudy považovali za splnené podmienky pre procesný postup podľa ustanovenia § 249 ods. 2 CMP, bolo nevyhnutné v rámci vyhodnotenia dôkazov konfrontovať závery znaleckého dokazovania vykonaného v tomto konaní so závermi obsiahnutými v pôvodnom rozhodnutí o pozbavení spôsobilosti posudzovaného na právne úkony a vyvodiť z toho riadne odôvodnenú konklúziu.

11. Súd postupujúci v intenciách rozhodnutia Najvyššieho súdu SR doplnil znalecké posúdenie zdravotného stavu A. B. tak, aby mohol zodpovedať otázku, či u posudzovaného došlo k zmene zdravotného stavu od obdobia, kedy bol na základe pôvodného znaleckého posudku č. 60/2013 vypracovaného G. A. F. pozbavený spôsobilosti na právne úkony rozsudkom 9Ps/2/2013-125 z 15.1.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 CoP 33/2014-158 z 29.05.2014, čo by odôvodňovalo rozhodnúť v zmysle § 249 ods. 1 CMP, resp. či znalec MUDr. André PhD., MPH, MHA zotrúva na svojom vyjadrení o tom, že u posudzovaného nikdy neboli dôvody na jeho obmedzenie alebo pozbavenie spôsobilosti a netrpel ani netrpí duševnou poruchou a v takom prípade konfrontovať oboch znalcov.

Znalec MUDr. Ivan André PhD., MPH, MHA v doplnení svojho znaleckého posudku č. 49/2020 opätovne uviedol, že A. B., nar. XXXX duševnou chorobou v úzkom slova zmysle netrpel a netrpí. Jeho súčasný zdravotný stav je od rozhodnutia súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony bez podstatných zmien. V komunite, v ktorej žije je pevne zakorenený a dokáže sa orientovať a rozhodovať aspoň v najjednoduchších životných situáciách a na opateru inej osoby priamo odkázaný nie je. Jeho abnormne štruktúrovaná osobnosť spojená s ľahkou mentálnou retardáciou je poruchou trvalou, ktorú nemožno liečiť, resp. zásadne terapeuticky ovplyvňovať. Významné zníženie intelektových schopností, teda také, ktoré by bolo hodnotené ako mentálna retardácia ťažšieho stupňa znalec u posudzovaného nekonštatoval a vo zvyšku zotrúval na svojom pôvodnom znaleckom posudku.

Následne súd vyzval znalkyňu G. A. F., ktorá vypracovala pôvodný znalecký posudok č. 60/13 v konaní 9Ps/2/2013 a ktorý bol podkladom pre pozbavenie spôsobilosti posudzovaného A. B., aby sa z dôvodu opätovného prehodnocovania spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného A. B. oboznámila s vypracovanými posudkami a závermi znalcov MUDr. Ivana Andrého, PhD. a G. I. a uviedla, či aj naďalej trvá na záveroch svojho znaleckého posudku č. 60/13.

Znalkyňa G. F., doručila súdu dňa 07.12.2023 Dodatok k znaleckému posudku č. 60/2013, zo záverov z ktorého vyplýva, že sa po zistení nových skutočností a oboznámení sa s vypracovanými znaleckými posudkami G. K. a G. I. zhoduje so závermi týchto znaleckých posudkov (znalecký posudok MUDr. Martina Somoru č. 62/2018 a znalecký posudok MUDr. Ivana Andrého, PhD., MPH, MHA č. 49/2020) ako aj s vyjadrením znalca MUDr. Ivana Andrého, že posudzovaný trpí len mentálnou retardáciou ľahkého stupňa, čo konštatovala aj vo svojom znaleckom posudku z roku 2013 a zmiešanou poruchou osobnosti. Rovnako sa stotožňuje aj so závermi uvedených znalcov, že A. B., nar. XXXX netrpel a netrpí duševnou chorobou v úzkom slova zmysle. V komunite v ktorej žije a je pevne zakorenený sa dokáže orientovať a rozhodovať aspoň v najjednoduchších životných situáciách, na opateru inej osoby priamo odkázaný nie je. Vzhľadom k tomu, že sa s veľkou pravdepodobnosťou nejedná o majetného jedinca disponovanie s väčším hnutelným alebo nehnuteľným majetkom neprichádza do úvahy a je predpoklad, že ani v budúcnosti takúto možnosť mať nebude.

12. Súd vo veci opätovne konal a rozhodol na pojednávaní dňa 17.01.2024 za prítomnosti zástupcu okresnej prokuratúry JUDr. Matúša Sarvaša a právneho zástupcu posudzovaného Mgr. Marcela Péliho. Opatrovník posudzovaného sa pojednávania nezúčastnil, svoju neúčast ospravedlnil písomným podaním doručeným súdu dňa 12.01.2024, pričom súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Pojednávanie sa nezúčastnil ani posudzovaný (osoba o spôsobilosti ktorej sa koná), ktorý deň pred pojednávaním doručil súdu odpis potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti od 15.01.2024.

K uvedenému listinnému dokladu nepripojil nijakú žiadosť o odročení vytýčeného pojednávania a jeho právny zástupca, ktorý bol na pojednávaní prítomný pojednávanie odročiť z tohto dôvodu nežiadal.

Na predmetnom pojednávaní zástupca okresnej prokuratúry zotrval na podanom návrhu. Bol toho názoru, že sa situácia u posudzovaného od roku 2019 vôbec nezmenila, poukázal na ustanovenia Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorých pri obmedzení spôsobilosti na právne úkony jedinca musí ísť o duševnú poruchu ktorá je trvalá, neovplyvniteľná a objektívne musí brániť tomuto jedincovi znášať právne povinnosti. Podľa jeho názoru u posudzovaného A. B. nič takéto zistené nebolo. Posudzovaný žije v rómskej komunite, v ktorej je označovaný aj ako „MALÝ BADCY“ a jeho otec ako „VELKÝ BADCY“. Ide o skúseného páchatela sofistických trestných činov, pričom je vždy iniciátorom týchto trestných činov a hlavou trestných činov, resp. jedným z hlavných páchatelov trestného činu. Príkladmo uviedol trestnú vec, na základe ktorej bol aj právoplatne odsúdený a bol vo výkone trestu, kde vydieral osoby s tým, že zverejní ich intímne fotografie, ktoré získal cez sociálne siete a cez „pokec“, a to predstieraním že je žena, ktorá má záujem o sex, požadoval od dotyčného fotku pohlavného údu, teda od osoby s ktorou malo dôjsť k takémuto aktu a následne ho potom po získaní fotografie vydieral. Vydieraním mal získať aj o niekoľko desaťtisíc eur.

Zástupca prokuratúry tiež uviedol, že návrh podával v roku 2019 práve pre tieto spáchané trestné činy, kde zistil, že A. B. pred trestnými súdmi zvládal komunikáciu bez problémov a naopak, pred civilnými súdmi javil a budil dojem, že ide o osobu s duševnou poruchou a skutočnosť, že je pozbavený spôsobilosti na právne úkony zneužíval pri vystupovaní v trestných konaniach, kde orgány činné v trestnom konaní následne museli zisťovať jeho zdravotný stav, posudzovať ho a stále odkazoval na to, že je duševne chorý a nechápe zmyslu trestného konania, čo bolo napokon v trestných konaniach znalcami vyvrátené.

13. Právny zástupca posudzovaného na pojednávaní zotrval na svojich doterajších písomných, ako aj ústnych prednesoch. Poukázal na záver znaleckého posudku MUDr. Andrého PhD., MPH, MHA, v ktorom sa uvádza, že zdravotný stav posudzovaného sa od predchádzajúceho znaleckého posudku v podstate nezmenil, a má teda za to, že pokiaľ nedošlo k zmene zdravotného stavu posudzovaného a na základe predchádzajúceho znaleckého posudku bol plne pozbavený spôsobilosti na právne úkony, musí existovať určitá právna istota, že teda dôvody na pozbavenie, resp. obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného stále existujú. Od opatrovníka posudzovaného, ktorým je jeho otec, má vedomosť o tom, že na posudzovaného musí jeho otec stále dohliadať, je ľahko ovplyvniteľný a tieto skutočnosti boli aj cieľom pre podanie návrhu v roku 2013, aby nikto nevyužil jeho slabosť, čím by mohlo dôjsť k podpísaniu nejakých dokumentov, ktoré by ho právne zaväzovali, resp. sa stal spoločníkom alebo konateľom obchodnej spoločnosti tzv. bielym koňom. Právny zástupca uviedol, že pokiaľ aj došlo k určitej zmene v jeho zdravotnom stave, mal by byť pôvodný rozsudok len zmenený a presne v ňom konkretizované jednotlivé obmedzenia.

14. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaným návrhom na začatie konania, odpisom z registra trestov, znaleckým posudkom č. 62/2018 vypracovaným G. G. I. pre potreby trestného konania, znaleckým posudkom č.49/2020 zo dňa 17.06.2020 vypracovaným MUDr. Ivanom André PhD., MPH, MHA, výsluchom posudzovaného, výsluchom opatrovníka, výsluchom znalca MUDr. Ivana Andrého, pripoj. spisom OS Lučenecč. 9Ps/2/2013, doplnením znaleckého posudku č. 49/2020 zo dňa 31.10.2023, Dodatkom č. 1 k znaleckému posudku č. 60/2013 vypracovaného znalkyňou MUDr. Jana Bahledovou, Záznamom o vykonaných probačných úkonoch zo dňa 09.08.2023.

15. Podľa § 10 ods. 1/, 2/, 3/ zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

16. Podľa § 231 zákona č. 161/2015 Zb.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o: a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

17. Podľa § 239 CMP ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

18. Podľa § 243 ods. 1/, 2/ a 3/ CMP súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadom. Ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.

19. Podľa § 244 zákona č. 161/2015 Zb.z. Civilný mimosporový poriadok, súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

20. Podľa § 249 ods.1,2 CMP

1) Ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší.

2) Súd rozsudok zruší aj vtedy, ak zistí, že na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony neboli dôvody.

21. Podľa § 251 ods. 1/ CMP, trovy dôkazov platí štát.

22. Pozbavenie/obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je jedným z najväčších zásahov do osobnostných práv človeka. Napriek úprave obsiahnutej v § 10 Občianskeho zákonníka, ktorá umožňuje pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, s účinnosťou od 01.07.2016 už v súdnom konaní nie je možné fyzickú osobu plne pozbať spôsobilosti na právne úkony, nakoľko nová procesná úprava významne posilňuje postavenie fyzickej osoby o ktorej spôsobilosti sa koná a diferencuje predmet konania len na rozhodovanie súdu o možnosti obmedziť spôsobilosť fyzickej osoby na právne úkony, zmeniť obmedzenie spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony a prinavrátiť spôsobilosť fyzickej osoby na právne úkony.

Súd môže rozhodnúť o obmedzení spôsobilosti na právne úkony fyzickej osoby len v prípade, ak táto osoba trpí takou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná a v dôsledku ktorej nie je schopná robiť niektoré, resp. žiadne právne úkony. Len samotná existencia niektorých z faktorov, ktoré by umožňovali obmedziť rozsah spôsobilosti fyzickej osoby konať s právnym následkom sama o sebe ešte nepostačuje pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony fyzickej osoby a rozhodnutie súdu je preto viazané na predpoklad, že duševná porucha robí fyzickú osobu plne nespôsobilou na konkrétny právny úkon. Existencia týchto predpokladov je predmetom dokazovania, kde zásadný význam má práve znalecké dokazovanie, nakoľko toto posúdenie je otázkou odbornou, nie právnou. Súd nemá také odborné vedomosti z oblasti psychiatrie, na základe ktorých by dokázal bez akýchkoľvek pochybností posúdiť osobu posudzovaného, jej duševný stav, resp. rozpoznať skutočnú duševnú poruchu a predstieranie duševnej poruchy, či špecifikovať na ktoré právne úkony nie je posudzovaná osoba plne spôsobilá. Sám zákonodarca v § 244 ukladá súdu povinnosť v konaní o spôsobilosti na právne úkony fyzickej osoby ustanoviť znalca.

23. Po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti, súd dospel k názoru, že návrh Okresnej prokuratúry Lučenec je dôvodný a u A. B., ktorý bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony rozsudkom Okresného súdu Lučenec, č.k. 9Ps/2/2013 – 125 zo dňa 15.01.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.06.,2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 16CoP/33/2014 - 155 sú dané dôvody na zrušenie rozhodnutia o pozbavení spôsobilosti na právne úkony A. B., rodeného Oláh, a to v zmysle ustanovenia § 249 ods. 2 CMP a navrátenie mu spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu.

Pri svojom rozhodnutí súd vychádzal nielen z predloženého znaleckého posudku a výpovede znalca MUDr. Ivana André, PhD., MPH, MHA na pojednávaní dňa 07.10.2020 a 12.08.2021, ale aj zo znaleckého posudku č. 62/2018 vypracovaného znalcom MUDr. Martinom Somorom pre potreby trestného konania a v ňom obsiahnutými závermi ďalších vypracovaných znaleckých posudkov a lekárskeho vyšetrení týkajúcich sa posudzovaného (znalecký posudok MUDr. Mistríkovej Kmečovej, znalecký posudok MUDr. Vážneho, G. J., závery ošetrojúcich psychiatrov z hospitalizácie posudzovaného v Kremnici), ale aj dodatkov k znaleckému posudku č. 49/2020 vypracovaného G. L. K., M., G., MHA z 31.10.2023 a Dodatkom č. 1 k znaleckému posudku č. 60/2013 vypracovaný znalkyňou MUDr. Janou Bahledovou, dňa 06.12.2023.

24./ Zo záverov znaleckého posudku č. 49/2020 zo dňa 17.06.2020 a jeho doplnenia zo dňa 31.10.2023, ktoré vypracoval znalec MUDr. Ivan André, PhD., MPH, MHA vyplýva, že A. B. netrpel a ani netrpí duševnou chorobou v úzkom slova zmysle. Posudzovaný je postihnutý len ľahkou mentálnou retardáciou, ktorá neodôvodňuje akékoľvek obmedzenie spôsobilosti u posudzovaného. Podľa názoru znalca, ktorý prezentoval pred súdom v rámci svojho výsluchu, posudzovaný svojim spôsobom len predstiera ťažké psychické postihnutie, ktoré on nijaké nezistil, pričom ani skutok, ktorý v súčasnej dobe spáchal nesvedčí o jeho ťažkej duševnej poruche. Uviedol, že síce posudzovaný je ľahko mentálne retardovaný, čo nemožno liečiť, ale nejde o žiadnu ťažkú duševnú poruchu, ktorá by odôvodňovala akékoľvek obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Úroveň schopnosti posudzovaného na úrovni ľahkej retardácie je podľa znalca spojená s tou komunitou, kde žil a vyrastal, mal slabú stimuláciu a jeho duševné schopnosti neboli rozvíjané, teda nebol nikdy stimulovaný a nijak vedený, no v tejto komunite sa pohybuje a vystupuje ako bežný člen komunity a vie sa v nej pohybovať a riešiť všetky svoje záležitosti. Znalec bol toho názoru, že posudzovaný je plne spôsobilý na právne úkony a nie je potreba akéhokoľvek obmedzenia na právne úkony a zároveň nebol nikdy dôvod na obmedzenie alebo pozbavenie spôsobilosti na právne úkony posudzovaného.

25./ V znaleckom posudku č. 62/2018 zo dňa 23.11.2018, ktorý bol vypracovaný znalcom MUDr. Martinom Somorom pre potreby trestného konania sp.zn. 3T/162/2014 znalec poukázal na znalecké posudky G. F., G. H., G. J., G. N. a G. C. a uviedol, že závery všetkých uvedených znaleckých posudkov sa podľa jeho odborného názoru zhodujú v základnej diagnóze, čiže v mentálnej retardácii posudzovaného, pričom pri hodnotení stupňa mentálnej retardácie sa takmer zhodujú a konštatujú len ľahkú mentálnu retardáciu, resp. ľahkú duševnú zaostalosť– subnormu až ľahkú debilitu. Podobné zistenie konštatuje aj on v závere svojho znaleckého vyšetrenia, pričom sa na základe klinickej symptomatiky prikláňa k záveru len ľahkej mentálnej retardácie a zmiešanej poruchy osobnosti. Zároveň sa znalec MUDr. Somora z psychiatrického hľadiska stotožnil so závermi znalcov MUDr. Vážneho a G. J., že pri aktuálnom vyšetrení nespozoroval prejavy obsedantne kompulzívnej poruchy ani poruchy nálady. Znalci konštatovali, že posudzovaný je trvalo mentálne subnormnou osobou a trvalo má poruchy osobnosti, teda povahy, charakteru, temperamentu, správania a podobne. Tieto majú forézny význam, a to v zmysle porúch ovládacích schopností. Intelekt probanda je však dostatočný na chápanie spoločenského nebezpečenstva, inkriminovaného správania a jeho protiprávnosti, ak sa jej dopustil. Čo sa týka ovládacích schopností, tieto sú trvalé, ale nepodstatne znížené, čo vyplýva z jeho osobnosti, hlavne z jeho povahy. Liečenie nemôže mať významnejší efekt. Znalci tiež upozornili, že keby bola prítomná dekompenzovaná obsedantne kompulzívna porucha a porucha nálady, či už vo forme depresie alebo úzkostne depresívneho syndrómu, ako sú uvádzané v anamnéze a v predošliých znaleckých posudkoch predchádzajúcich inkriminovanej činnosti, ktorej sa posudzovaný dopustil, tie by ho paralyzovali pre väčšinu takéhoto konania, vrátane inkriminovaného konania.

26. Súd opätovne konštatuje, že jedným z hlavných dôkazných prostriedkov najmä v konaniach, kde ústrednou témou je zdravie je práve znalecký posudok, kedy sa súd musí v odborných otázkach spoliehať na osoby znalcov a na ich odborne vyjadrený názor. Má nezastupiteľnú úlohu aj pri konaniach pri ktorých sa rozhoduje, či osoba o spôsobilosti ktorej sa koná má byť súdom obmedzená v spôsobilosti na právne úkony a v akom rozsahu. Následne súd hodnotí takýto dôkaz ako každý iný, pričom skúma, či znalecký posudok vychádza zo zistených skutočností, či nie je rozporný a či z hľadiska pravidiel logického myslenia je presvedčivý. Odborné závery obsiahnuté v znaleckom posudku však hodnoteniu súdom nepodliehajú. Súd teda môže len posúdiť, či závery tohto posudku sú náležité odôvodnené, sú podložené obsahom nálezu, či bolo prihliadnuté na všetky skutočnosti s ktorými sa bolo potrebné vysporiadať, či závery posudku nie sú v rozpore s výsledkami ostatných dôkazov, a či hodnotenie znaleckého posudku zodpovedá pravidlám logického myslenia (Najvyšší súd ČR, sp.zn. 22Cdo/1810/2009).

V prípade, že sú v rámci konania vypracované viaceré znalecké posudky, ktoré sú rozporné, súd sa pokúsi o odstránenie tohto rozporu aj možnou konfrontáciou znalcov, k čomu súd písomnou formou pristúpil, keď znalkyňa G. A. F., ktorá vypracovala pôvodný posudok a bol podkladom pre rozhodnutie o pozbavení spôsobilosti A. B. na právne úkony, požiadal o oboznámenie sa so závermi znaleckých posudkov G. I. a G. K. a vyvodenie záveru, či aj naďalej zotrúva na záveroch vlastného znaleckého posudku z roku 2013, nakoľko sa v súčasnosti opätovne prehodnocuje jeho spôsobilosť na právne úkony. Menovaná znalkyňa sa v Dodatku č. 1 k znaleckému posudku č. 60/2013 po oboznámení sa s obsahom uvedených znaleckých posudkov, ako aj ďalšími zisteniami o správaní posudzovaného,

stotožnila so závermi znalcov G. I. a G. K. o tom, že posudzovaný trpí len mentálnou retardáciou ľahkého stupňa a zmiešanou poruchou osobnosti, ako aj so závermi znalcov o tom, že posudzovaný netrpel a netrpí duševnou chorobou v úzkom slova zmysle, čím bol podľa názoru súdu odstránený rozpor medzi uvedenými znaleckými posudkami, a preto zo záverov týchto predložených znaleckých posudkov a ich doplnení súd pri svojom rozhodnutí aj vychádzal. Považuje ich za dostatočne presvedčivé, komplexné vo vzťahu k zadaniu, k zásadám logického myslenia i v spôsobe ich vypracovania. Závery týchto znaleckých posudkov sú aj náležite odôvodnené a nie sú v rozpore s výsledkami ostatných dôkazov, ale práve naopak, potvrdzujú súdom zistené skutočnosti o tom, že A. B. je osobou, ktorá sa opakovane dopúšťa páchania trestnej činnosti, kde podľa výpovedi svedkov v rámci trestného konania vystupuje a správa sa úplne racionálne, čo môže súd potvrdiť aj v rámci vlastného zistenia, kedy posudzovaný pred súdom vo svojej výpovedi dňa 12.08.2021 síce súdu odpovedal na niektoré otázky, no odpovedal vedome nepravdivo, resp. na niektoré otázky odpovedať nevedel. Naproti tomu zo Záznamu o vykonaných probačných úkonoch zo dňa 09.08.2023 (č.l. spisu 361), ktorý si súd pripojil vyplýva, že sa posudzovaný dokázal úplne samostatne dostaviť na Okresný súd Lučenec, racionálne zodpovedať všetky otázky probačného úradníka, uviesť presnú adresu svojho trvalého bydliska (pred súdom na pojednávaní dňa 12.8.2021 nevedel uviesť odkiaľ pochádza –uviedol len zo Slovenska, obec, resp. mesto uviesť nevedel), dokázal uviesť svoj rodinný stav, vedel uviesť, že je invalidným dôchodcom, vedel uviesť výšku svojho invalidného dôchodku 280,-Eur, ako aj súčasné dlhy a exekúcie a pod., čo by podľa názoru súdu v zmysle záverov pôvodného znaleckého posudku z roku 2013 nebolo možné.

27. Na základe vyššie uvedeného dokazovania sa súd plne stotožňuje s názorom znalca MUDr. Andrého PhD., MPH, MHA o tom, že posudzovaný vedome predstiera duševnú poruchu a mentálnu zaostalosť v prípadoch, v ktorých mu to vyhovuje a naopak v iných životných situáciách, kde je to potrebné, vystupuje úplne racionálne, bez akýchkoľvek obmedzení. Jedná sa teda o jedinca, ktorý dokázal v minulosti predstierať vážnu duševnú chorobu (ktorá sa neskôr viacerými znaleckými posudkami nepotvrdila), iniciovať súdne konanie o nedostatku spôsobilosti na právne úkony a uvedený rozsudok, ktorým bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu neskôr využívať pri páchaní trestnej činnosti ako osoba nesvojprávna, mentálne zaostalá, ktorá nie je schopná posúdiť zmysel trestného konania. Ide teda o ojedinelú a výnimočnú situáciu, kde možno konštatovať, že v dôsledku predstierania duševnej poruchy u posudzovaného došlo k nesprávnemu rozhodnutiu o posúdení jeho zdravotného stavu a v zmysle jednoznačných záverov viacerých znaleckých posudkov, ako aj následného správania sa samotného A. B. možno konštatovať, že u posudzovaného nikdy nebol dôvod na to, aby táto osoba bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony a ani v súčasnosti nie je dôvod na to, aby bol A. B. akýmkoľvek spôsobom vo svojej spôsobilosti čo i len obmedzený. Z tohto dôvodu súd rozhodol postupom podľa § 149 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku a pôvodne vydaný rozsudok o pozbavení spôsobilosti na právne úkony zrušil a posudzovanému navrátil spôsobilosť na právne úkony. V dôsledku takéhoto zrušenia sa na osobu, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony hľadí, ako keby k jej pozbaveniu, resp. obmedzeniu nikdy nedošlo.

28. Záverom súd dodáva, že nepripustil právnym zástupcom posudzovaného navrhnuté ďalšie dokazovanie, a to výsluch znalkyne G. A. F., predmetom ktorého malo byť zodpovedanie otázok, či posudzovaný trpel a trpí duševnou poruchou, a či nie je v súčasnosti dôvod aspoň na jeho obmedzenie s konkrétnym vymedzením rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, nakoľko právnym zástupcom položená otázka bola znalkyňou vo svojom Dodatku č. 1 k znaleckému posudku č. 60/2013 už písomne zodpovedaná, kde znalkyňa jednoznačne uviedla, že sa stotožňuje so závermi znalcov G. I. a G. K. o tom, že menovaný A. B. trpí len mentálnou retardáciou ľahkého stupňa, a teda že netrpel a netrpí duševnou chorobou v úzkom slova zmysle. Súd je toho názoru, že znalkyňa jednoznačne odpovedá na otázku, ktorú právny zástupca posudzovaného mienil znalkyni položiť zodpovedala, a teda nie je dôvodné ani hospodárne, aby súd pojednávanie za účelom vykonania tohto výsluchu, na ktorom mala byť už raz znalkyňou zodpovedaná otázka pripustil.

Čo sa týka druhej otázky, či v súčasnosti posudzovaný trpí nejakou poruchou a či nie je dôvod na jeho aspoň čiastočné obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony, je súd toho názoru, že uvedenú otázku nemôže viesť znalkyňa G. A. F. odborne zodpovedať, keďže vyšetřovala posudzovaného pre potreby vypracovania znaleckého posudku v roku 2013, čo je viac ako 10 rokov. Táto otázka ale bola zodpovedá znalcom MUDr. Ivanom André PhD., MPH, MHA, ktorého súd ustanovil práve pre posúdenie aktuálneho zdravotného stavu posudzovaného v tomto konaní a ktorý A. B. následne aj vyšetřil a vypracoval znalecký posudok, ktorého závery boli aj samotným znalcom v priebehu súdneho konania prezentované.

29. Súd opakovane uzatvára, že posudzovaný v zmysle záverov vypracovaných znaleckých posudkov netrpel a ani netrpí takou duševnou poruchou, v dôsledku ktorej by bolo potrebné pristúpiť k zásahu do jeho osobnostných práv a obmedziť ho v spôsobilosti na právne úkony v akomkoľvek rozsahu. Posudzovaný je navyše nemajetný, nevlastní podľa opatrovníka nijaký nehnuteľný, resp. hodnotnejší hnutel'ny majetok, žije v komunite, kde sa dokáže orientovať a nie je odkázaný na opateru inej osoby, preto vzhľadom aj na vyššie uvedené skutočnosti súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku a podľa ustanovenia § 149 ods. 2 CMP zrušil skôr vydaný právoplatný rozsudok o pozbavení spôsobilosti na právne úkony A. B., keďže nikdy nebol dôvod na to, aby bol tento rozsudok vydaný.

30. V konaní vznikli trovy s podaním písomného znaleckého posudku a jeho doplnenia o duševnom stave posudzovaného vypracovaného znalcom MUDr. Ivanom André PhD., MPH, MHA a dodatku č. 1 k znaleckému posudku vypracovanom znalkyňou G. A. F., pričom tieto trovy hradí štát, podľa ustanovenia § 251 ods. 1 CMP.

31. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, preto súd účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.